

PREVENTÍVNO-METODICKÝ MATERIÁL

*Všeobecné zásady protipožiarnej bezpečnosti pri podujatiach,
na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb a spôsob ich zabezpečenia*

Obsah

Úvod.....	3
Usporiadávanie podujatí - všeobecne.....	3
Podujatia, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb	4
Právna úprava na úseku ochrany pred požiarmi v oblasti podujatí, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb	4
I. časť.....	5
Podujatia na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb organizované v objektoch, ktoré sú na tieto účely určené	5
II. časť	6
Podujatia na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb organizované v objektoch, ktoré nie sú na tieto účely určené	6
III. časť	9
Všeobecné zásady protipožiarnej bezpečnosti pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb a spôsob ich zabezpečenia.....	9
Protipožiarna asistenčná hliadka	11
Všeobecne	11
Povinnosti a úlohy protipožiarnej asistenčnej hliadky (§ 19 vyhlášky o požiarnej prevencii):.....	11
Členovia protipožiarnej asistenčnej hliadky najmä:.....	11
Odborná príprava členov protipožiarnej asistenčnej hliadky (§ 23 vyhlášky o požiarnej prevencii):.....	12
Kontrola opatrení a ďalších podmienok protipožiarnej bezpečnosti.....	12
Kontrola opatrení a ďalších podmienok protipožiarnej bezpečnosti sa vykonáva najmä:12	
Povinnosti účastníkov podujatia.....	13
Záver.....	13

Úvod

Prezídium Hasičského a záchranného zboru vydáva tento preventívno-metodický materiál, ktorého úlohou a cieľom je v oblasti usporadúvania verejných podujatí, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb (ďalej len „podujatie“) zabezpečiť jednotnosť, ucelenosť a požadovanú úroveň vykonávaných opatrení súvisiacich s ochranou pred požiarmi z hľadiska požiarnej prevencie. Predmetný materiál poskytuje ucelený obraz o usporadúvaní verejných podujatí a slúži ako pomôcka pre právnické osoby, fyzické osoby-podnikateľov, resp. organizátorov a usporiadateľov. Taktiež poskytuje komplexné informácie pre štatutárnych zástupcov obcí, ktorí samotné podujatia organizujú, prípadne, ktoré sú organizované na území obce.

Usporiadávanie podujatí - všeobecne

Vo všeobecnosti možno povedať, že organizátor podujatia preukázateľne ustanovuje rozsah a spôsob zabezpečenia ochrany pred požiarmi, vrátane povinností a spôsobu plnenia úloh všetkých osôb podieľajúcich sa na organizačnom a technickom zabezpečení podujatia, vrátane prípravných prác (t.j. akejkolvek práce, inštalácie, umiestnenie zariadení atď.) a osôb zúčastňujúcich sa podujatia, pričom postupuje spôsobom ustanoveným osobitným právnym predpisom.^{1,2} Pri organizovaní týchto podujatí organizátor konzultuje a spolupracuje s odborne spôsobilými osobami (technik požiarnej ochrany alebo špecialista požiarnej ochrany).

Priestory, v ktorých sa podujatie koná, musia svojím vyhotovením vytvárať podmienky na zaistenie bezpečnej evakuácie osôb a bezpečného zásahu zložiek integrovaného záchranného systému.

Jedná sa o rôzne typy podujatí ako napríklad:

- podujatia vo vonkajších i vnútorných priestoroch, pri ktorých sa používa otvorený oheň alebo pyrotechnické efekty (napr. lampiónové sprievody, pálenie čarodejníc, ohňostroje, hudobné produkcie, divadelné predstavenia, plesy),
- podujatia konané vo vonkajších priestoroch so stánkovými objektmi, v ktorých alebo pri ktorých sa používajú plynové a elektrické zariadenia či spotrebiče alebo aj otvorený oheň (napr. jarmoky, dožinky, vianočné trhy, historické oslavy, koncertné vystúpenia, hudobné festivaly, folklórne slávnosti, pútnické miesta, protesty, dni otvorených dverí),
- podujatia organizované v rozoberateľných alebo ľahko premiestniteľných objektoch s krátkodobým používaním (napr. cirkusové stany, výstavné pavilóny, nafukovacie haly, párty stany),
- podujatia motoristického alebo podobného charakteru (napr. vystúpenie kaskadérov, rallye, letecké dni, balónové lety).

¹ zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov

² zákon SNR č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov

Pri usporiadaní podujatí v objektoch a na miestach na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb môžu nastať v praxi dve situácie, resp. prípady:

- podujatie sa uskutočňuje v objektoch a na miestach, ktoré sú na tieto účely určené a ktoré svojim stavebno-technickým riešením spĺňajú podmienky zabezpečenia ochrany pred požiarmi najmä z hľadiska záchrany osôb pri požiari,
- podujatie sa uskutočňuje v objektoch a na miestach, ktoré nie sú na tieto účely určené.

Podujatia, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb

Právna úprava na úseku ochrany pred požiarmi v oblasti podujatí, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb

Oblasť ochrany pred požiarmi je upravená v zákone č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred požiarmi“) a v jeho vykonávacích vyhláškach.

V zmysle § 4 písm. b) zákona o ochrane pred požiarmi má právnická osoba (fyzická osoba-podnikateľ) na účel predchádzania vzniku požiarov povinnosť zabezpečiť plnenie opatrení v oblasti ochrany pred požiarmi pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb. Uvedená povinnosť sa týka aj obce, ako právnickej osoby vo vzťahu k vlastnému majetku v zmysle § 15 ods. 1 písm. g) zákona o ochrane pred požiarmi (uvedená povinnosť upravuje situáciu keď je organizátorom podujatia obec).

Poznámka:

*Pod pojmom **objekt**³ možno na účely zákona o ochrane pred požiarmi rozumieť stavbu alebo súbor stavieb, zariadení a priestorov, ktoré sa užívajú na účel, na ktorý boli určené.*

Stavba je v zmysle § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou, alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu.

Vyhláška MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o požiarnej prevencii“) ako vykonávací právny predpis k zákonu o ochrane pred požiarmi v § 12 upravuje:

- podujatie, na ktorom sa zúčastňuje väčší počet osôb, sa uskutočňuje v objektoch a na miestach, ktoré sú na tieto účely určené a ktoré spĺňajú podmienky zabezpečenia ochrany pred požiarmi najmä z hľadiska záchrany osôb pri požiari,
- na podujatí, na ktorom sa zúčastňuje väčší počet osôb, zriaďuje sa protipožiarna asistenčná hliadka. Protipožiarnu asistenčnú hliadku zriaďuje usporiadateľ podujatia, ak sa s vlastníkom objektu, kde sa má podujatie konať, nedohodne písomne inak.
- Väčší počet osôb je viac ako:
 - 500 osôb sústredených v nekrytých inžinierskych stavbách, napríklad v nekrytých športových ihriskách a amfiteátroch,
 - 300 osôb sústredených v prvom nadzemnom podlaží objektu,

³ § 2 ods. 6 písm. i) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov

- 200 osôb sústredených v druhom podlaží alebo v každom ďalšom nadzemnom podlaží objektu,
- 100 osôb sústredených v podzemnom podlaží objektu.

Príklady inžinierskych stavieb upravených v stavebnom zákone⁴, v ktorých sa podujatia usporadúvajú:

- cesty, miestne a účelové komunikácie, nábrežia, chodníky a nekryté parkoviská,
- vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk,
- nekryté športové ihriská, automobilové, motocyklové a bicyklové dráhy, golfové ihriská, lyžiarske trate a vleky,
- zábavné a oddychové parky, zoologické a botanické záhrady a pod.

Pre lepšie pochopenie a identifikáciu druhu, resp. typu niektorých objektov, miest prípadne priestorov príkladom uvádzame:

- miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií⁵,
- miestnou komunikáciou nemotoristickou triedy D1 je i pešia zóna⁶,
- účelové komunikácie slúžia k spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch⁷.

I. časť

Podujatia na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb organizované v objektoch, ktoré sú na tieto účely určené

Pri organizovaní podujatí na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb organizované v objektoch, ktoré sú na tieto účely určené (kolaudačným rozhodnutím, resp. projektovou dokumentáciou stavby - riešením protipožiarnej bezpečnosti danej stavby) nie je potrebné žiadať okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru o súhlas. Zároveň však upozorňujeme, že aj v takomto prípade je organizátor povinný plniť povinnosti vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku ochrany pred požiarmi⁸ a v súlade so zákonom SNR č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov. Zároveň upozorňujeme, že **objekt**, v ktorom sa bude podujatie uskutočňovať,

⁴ § 43a ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

⁵ § 4b ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

⁶ STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií

⁷ § 22 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

⁸ Napr. zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, vyhláška MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov, vyhláška MV SR č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení neskorších predpisov, vyhláška MV SR č. 719/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vlastnosti, podmienky prevádzkovania a zabezpečenie pravidelnej kontroly prenosných hasiacich prístrojov a pojazdných hasiacich prístrojov, vyhláška MV SR č. 478/2008 Z. z. o vlastnostiach, konkrétnych podmienkach prevádzkovania a zabezpečenia pravidelnej kontroly požiarneho uzáveru

musí splňať podmienky zabezpečenia ochrany pred požiarmi najmä z hľadiska záchrany osôb pri požiari. Medzné kapacity únikových ciest v tomto objekte nesmú byť prekročené; podujatie teda môže byť limitované maximálnym možným počtom osôb v zmysle požiadaviek riešenia protipožiarnej bezpečnosti stavby z projektovej dokumentácie stavby daného objektu (ak riešenie protipožiarnej bezpečnosti má byť súčasťou projektovej dokumentácie stavby), prípadne podľa medznej kapacity osôb v zmysle architektúry stavby (ak riešenie protipožiarnej bezpečnosti nemuselo byť súčasťou projektovej dokumentácie stavby, t. j. stavebné povolenie na danú stavbu bolo vydané do roku 1982), tak aby bola zabezpečená bezpečná evakuácia osôb v prípade vzniku požiaru.

V prípade nejasností je potrebné si zabezpečiť kópiu kolaudačného rozhodnutia, prípadne aj riešenie protipožiarnej bezpečnosti stavby spracované pre konania v zmysle stavebného zákona k danému objektu, pre posúdenie skutočnosti, či je daný objekt určený na zhromažďovanie väčšieho počtu osôb.

II. časť

Podujatia na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb organizované v objektoch, ktoré nie sú na tieto účely určené

Usporiadať podujatie v objektoch a na miestach, ktoré nie sú na tieto účely určené, možno **len na základe spracovaného písomného návrhu opatrení, ktorý sa posudzuje v rámci vydávania súhlasu na usporiadanie podujatí,** na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb.⁹ Predmetný súhlas vydáva a podmienky ustanovuje miestne príslušné okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru.

Usporiadateľ, resp. organizátor pred usporiadaním podujatia s väčším počtom osôb v objektoch a na miestach, ktoré nie sú na tieto účely určené, je povinný predložiť v dostatočnom časovom predstihu (odporúča sa minimálne 30 dní pred usporiadaním podujatia) žiadosť na miestne príslušné okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru.

Žiadosť obsahuje najmä tieto skutočnosti:

- presný názov podujatia, na ktorom sa zúčastňuje väčší počet osôb,
- charakter podujatia s prípadným časovým harmonogramom jeho priebehu,
- charakter podujatia s popisom činností so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a určením miest so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- maximálny povolený počet osôb na podujatí,
- miesto konania podujatia,
- dátum a čas kedy sa bude podujatie konať,
- v prípade, ak organizátor podujatia nie je vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej sa má podujatie uskutočniť, nájomnú zmluvu uzavretú s vlastníkom (resp. inú zmluvu oprávňujúcu využívať predmetnú nehnuteľnosť, s určením osoby zodpovednej za plnenie povinností na úseku ochrany pred požiarmi),
- písomný návrh opatrení, ktoré usporiadateľovi vyplývajú z § 12 ods. 2 vyhlášky o požiarnej prevencii v súvislosti s konaním podujatia by mal obsahovať najmä:

⁹ § 21 písm. m) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov

- zriadenie, vybavenie a označenie protipožiarnej asistenčnej hliadky v súlade s ustanoveniami § 19 vyhlášky o požiarnej prevencii a odbornú prípravu členov protipožiarnej asistenčnej hliadky v súlade s ustanoveniami § 23 vyhlášky o požiarnej prevencii,
- spôsob zabezpečenia spojovacími prostriedkami (telefonické spojenie) na ohlásenie vzniku požiaru na telefónne číslo 112 alebo 150 a spôsob vyhlásenia požiarneho poplachu v priestoroch kde sa podujatie uskutoční,
- podmienky na príjazd resp. prejazd hasičskej techniky k miestu konania podujatia a možnosť prejazdu techniky v priestore konania podujatia (stanoviť minimálne šírky na prejazd),
- podmienky pre zásahové cesty umožňujúce zásah hasičským jednotkám,
- akcieschopné zdroje vody na hasenie požiarov v blízkosti miesta konania podujatia v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov resp. zabezpečiť náhradný zdroj vody na hasenie požiarov s vhodnými podmienkami na čerpanie vody pre hasičskú techniku (cisterna, nádrž, prírodný zdroj vody a pod.),
- podmienky zabezpečenia ochrany pred požiarom v predajných stánkoch, resp. pri činnostiach pri ktorých bude používaný otvorený oheň, alebo vykurovacie teleso, palivový spotrebič na plynové, kvapalné či tuhé palivo v súlade s všeobecne záväzným právnym predpisom, napr. vyhláškou MV SR č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol a v súlade s pokynmi výrobcu¹⁰,
- vybavenie predajných stánkov resp. zabezpečenie činností, pri ktorých bude používaný otvorený oheň, alebo vykurovacie teleso, palivový spotrebič na plynové, kvapalné či tuhé palivo minimálne jedným akcieschopným prenosným hasiacim prístrojom vhodného druhu,
- podmienky zabezpečenia ochrany pred požiarom pre priestor určený na skladovanie horľavých látok (sklad tlakových nádob pre horľavé plyny – napr. propán-bután, sklad dreva a pod.),
- spôsob dodržania maximálneho počtu osôb v objekte určeného prepočtom evakuácie osôb podľa daných podmienok (napr. počtom vydaných lístkov),
- riešenie zabezpečenia evakuácie osôb (organizačné a technické podmienky), zabezpečenie a vybavenie dostupných únikových ciest (napr. označovanie únikových ciest, udržiavanie trvale voľných únikových ciest a pod.),
- spôsob zabezpečenia osvetlenia v priestoroch podujatia, kde sa budú zhromažďovať osoby a na únikových cestách, pokiaľ sa podujatie koná vo večerných a nočných hodinách alebo vo vnútorných priestoroch stavieb

¹⁰ § 3 ods. 2 vyhlášky MV SR č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol

- (uviesť, či je objekt vybavený núdzovým osvetlením, prípadne či je objekt vybavený náhradným zdrojom elektrickej energie),
- dostupné inštalované druhy a počty ostatných akcieschopných požiarnych zariadení.

Prílohu žiadosti tvoria:

- riešenie protipožiarnej bezpečnosti stavby z projektovej dokumentácie stavby daného objektu (ak riešenie protipožiarnej bezpečnosti má byť súčasťou projektovej dokumentácie stavby), alebo ak riešenie protipožiarnej bezpečnosti nemuselo byť súčasťou projektovej dokumentácie stavby (t. j. stavebné povolenie na danú stavbu bolo vydané do roku 1982), tak výkresová dokumentácia objektu (pôdorys, situácia a pod.) objektu s vyznačením základných rozmerov (najmä na posúdenie dĺžky a šírky únikových ciest), s vyznačením prístupových komunikácií k stavbe prípadne možných ciest pre zásah, s rozmiestnením inštalovaných požiarnych zariadení, umiestnením únikových východov, hlavných uzáverov plynu, vody, elektrickej energie,
- splnenie podmienok bezpečnej evakuácie maximálneho počtu osôb na voľné priestranstvo po dostupných únikových cestách preukázané výpočtom pre dané podmienky podľa § 62 ods. 1 až 3 vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a užívaní stavieb v znení neskorších predpisov, alebo podľa noriem radu STN 73 08.. (v prípade stavieb na ktoré bolo vydané stavebné povolenie pred nadobudnutím účinnosti vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Príslušné okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru vydá v súlade s ustanovením § 21 písm. m) zákona o ochrane pred požiarmi súhlas a ustanoví podmienky, po splnení ktorých možno usporiadať podujatie, na ktorom sa zúčastňuje väčší počet osôb v stavbách, ktoré nie sú na to určené.

V prípade, že v žiadosti a podmienkach na usporiadanie verejného podujatia usporiadateľ nepreukáže, že sú splnené všetky podmienky na úseku ochrany pred požiarmi (napr. nepreukáže prepočtom bezpečnú evakuáciu osôb z objektu), okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru na túto skutočnosť upozorní usporiadateľa, vyžiada si doplnenie žiadosti s upozornením, že súhlas je možné vydať až po doplnení žiadosti, (napr. ak sa preukáže bezpečná evakuácia osôb z objektu).

Upozorňujeme, že organizátor podujatia je povinný postupovať taktiež v súlade so zákonom SNR č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov.

III. časť

Všeobecné zásady protipožiarnej bezpečnosti pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb a spôsob ich zabezpečenia

Právnická osoba, fyzická osoba-podnikateľ, resp. organizátor, usporiadateľ, prípadne obec v súvislosti s protipožiarou bezpečnosťou pri usporadúvaní podujatí, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb v záujme ochrany osôb pred požiarom má dodržiavať nasledujúce zásady:

- zabezpečiť požiarne zariadenia a vecné prostriedky ochrany pred požiarom v potrebnom množstve a rozsahu a udržiavať ich v akcieschopnom stave,
- zabezpečiť trvale voľný prístup k inštalovaným požiarom zariadeniam. Vybavenie požiarom zariadeniami a vecnými prostriedkami ochrany pred požiarom vyplýva z riešenia protipožiarnej bezpečnosti v projektovej dokumentácii stavieb alebo z obdobnej dokumentácie, ktorá je súčasťou projektovej dokumentácie overenej stavebným úradom podľa osobitného predpisu¹¹,
- v prípade objektov umiestnených v priestoroch podujatia neklasifikovaných ako stavba¹² (premiestniteľné predajné a iné stánky, stany a pod.):
 - odporúčame tieto vybaviť aspoň jedným prenosným hasiacim prístrojom napríklad práškovým typ ABC o hmotnosti náplne 6 kg na každých 50 m² ich plochy,
 - tieto umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od jestvujúcich okolitých stavieb tak, aby bolo zabránené prenosu požiaru na tieto objekty,
- dodržiavať podmienky zabezpečenia ochrany pred požiarom pre priestor určený na skladovanie horľavých látok (sklad tlakových nádob pre horľavé plyny – napr. propán-bután, sklad dreva a pod.),
- dodržiavať opatrenia v oblasti ochrany pred požiarom pri činnostiach a na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- dodržiavať podmienky na zabezpečenie ochrany pred požiarom pri prevádzkovaní technických zariadení¹³,
- vytvárať v priestoroch konania podujatia podmienky pre rýchle zdoľanie požiaru a činnosti súvisiace so zabezpečením evakuácie osôb, najmä:
 - zabezpečiť trvalo voľné prístupové komunikácie v šírke najmenej 3 m pre hasičskú techniku a k zdrojom vody určeným na hasenie požiarov,
 - zabezpečiť umožnenie použitia nástupných plôch pre hasičskú techniku, vnútorných a vonkajších zásahových ciest,
 - vytvoriť a technicky i organizačne zabezpečiť podmienky pre zrozumiteľné vyhlásenie požiarneho poplachu v priestoroch podujatia,

¹¹ § 104 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (*Stavebný úrad môže vlastníkovi stavby nariadiť, aby obstaral dokumentáciu skutočného realizovania stavby v prípadoch, keď nebola vôbec vyhotovená, nezachovala sa alebo nie je v náležitom stave. Pokiaľ nie je nevyhnutné vyhotoviť úplnú dokumentáciu skutočného realizovania stavby, uloží stavebný úrad iba vyhotovenie zjednodušenej dokumentácie (pasport stavby).*)

¹² § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

¹³ § 13a vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov

- stanoviť opatrenia na zabezpečenie evakuácie osôb a určiť osoby zodpovedné za vykonanie stanovených úloh,
- dodržať medzné počty osôb v stavebných objektoch, tak aby bola zachovaná bezpečná evakuácia osôb po dostupných únikových cestách,
- zabezpečiť trvalo voľne priechodné komunikačné priestory (chodby, schodiská a pod.), ktoré sú súčasťou únikových ciest tak, aby nebola obmedzená alebo ohrozená evakuácia,
- pri podujatiach na námestiach, peších zónach, uliciach, parkoch, letiskách a pod. (resp. priestorov bez spracovaného riešenia protipožiarnej bezpečnosti stavby) vytvárať koridory na bezpečný a voľný prechod o šírke minimálne 3,5 m,
- zabezpečiť trvalo voľne priechodné komunikačné priestory (chodby, schodiská a pod.), ktoré sú súčasťou únikových ciest tak, aby nebola obmedzená alebo ohrozená evakuácia osôb,
- zabezpečiť voľné únikové cesty a voľný prístup k núdzovým východom po celú dobu podujatia, počas ktorej sa v priestore vyskytujú účastníci podujatia,
- zabezpečiť prehľadné vyznačenie smerov únikov a označenie únikových východov a to aj za podmienok zníženej viditeľnosti a výpadku elektrickej energie,
- zabezpečiť umiestnenie atrakcií, predajných stánkov, ukážok a pod. tak, aby bol umožnený prejazd hasičskej techniky, prípadne stanoviť obchádzkové trasy aby nedošlo k obmedzeniu alebo ohrozeniu evakuácie, k znemožneniu prístupu k požiarovým zariadeniam, vecným prostriedkom ochrany pred požiarom, k rozvodným zariadeniam elektrickej energie a uzáverom plynu, vody a prípadne ďalších plynných alebo tekutých médií,
- zabezpečiť podmienky pre rýchle ohlásenie požiaru na operačné stredisko Hasičského záchranného zboru (tel. 150), alebo na operačné stredisko Integrovaného záchranného systému (tel. 112),
- *pri podujatiach, na ktorých sa predpokladá manipulácia s otvoreným ohňom alebo podobným zdrojom zapálenia (horúce častice, žeravé predmety, ohňová show a pod.), prijať opatrenia na zabránenie vzniku a šírenia požiaru a použiť účinné požiaro- bezpečnostné opatrenia na zníženie horľavosti látok (scénických stavieb, dekorácií, textílií a pod.); najmä nad únikovými cestami, sa nesmú umiestňovať výzdoby a textílie, po ktorých sa požiar šíri a ktoré ako horiace odpadávajú alebo odkvapávajú,*
- pri podujatí, ktoré sa koná vo vnútornom zhromažďovanom priestore je zakázané plnenie balónikov plynmi, ktoré v zmesi so vzduchom vytvárajú horľavú alebo výbušnú zmes; takto naplnené balóny nemožno používať ani ako výzdobu,
- odporúčame vhodnou formou (napr. na pozvánke, vstupenke, vývesných tabuliach na vstupe) zakázať alebo úplne obmedziť návštevníkom podujatia používanie pyrotechniky, púšťanie tzv. „balónikov šťastia“ a vykonávanie obdobných činností predstavujúcich riziko vzniku požiaru v priestoroch podujatia a v jeho okolí.

Protipožiarna asistenčná hliadka

Všeobecne

- organizátor zriaďuje protipožiarnu asistenčnú hliadku, ktorej početný stav treba upraviť vzhľadom na rozľahlosť miesta konania podujatia, počtu účastníkov, možnosti úniku osôb, miera rizika požiarnej bezpečnosti atrakcií, a pod.,
- organizátor je povinný zabezpečiť odbornú prípravu protipožiarnu asistenčnej hliadky a vyhodnotenie stavu zabezpečenia ochrany pred požiarmi prostredníctvom osoby s požadovanou odbornou kvalifikáciou - technikom požiarnej ochrany, špecialistom požiarnej ochrany,
- organizátor označuje miesta bezpečnostnými značkami, príkazmi, zákazmi a pokynmi vo vzťahu k ochrane pre požiarmi,
- do protipožiarnu asistenčnej hliadky zaradiť iba osoby staršie ako 18 rokov, ktoré sú telesne a duševne spôsobilé pre plnenie stanovených úloh (najmä vzhľadom na predpokladané vykonanie prvotného hasebného zásahu a zabezpečenie evakuácie osôb), ktoré nie sú pod vplyvom alkoholických, omamných, alebo psychotropných látok.

Povinnosti a úlohy protipožiarnu asistenčnej hliadky (§ 19 vyhlášky o požiarnej prevencii):

- dozerá na dodržiavanie opatrení určených na zamedzenie vzniku požiaru,
- vykonáva nevyhnutné opatrenia pri vzniku požiaru, najmä záchranu ohrozených osôb, privolanie pomoci, zdoľávanie požiaru, a opatrenia na zamedzenie jeho šírenia - predovšetkým zatvorenie požiarnych uzáverov, prívodov horľavých látok a vypnutie elektrického prúdu.

Členovia protipožiarnu asistenčnej hliadky najmä:

- oboznamujú sa s objektom, so súvisiacimi opatreniami na zabezpečenie ochrany pred požiarmi a s charakterom zabezpečovaného podujatia, ešte pred jeho usporiadaním,
- kontrolujú dodržiavanie predpisov upravujúcich zásady protipožiarnu bezpečnosti objektu alebo vykonávanej činnosti,
- vykonávajú obhliadky daných priestorov, kde sa podujatie alebo činnosť uskutočňujú, a to pred začatím podujatia alebo činnosti, v ich priebehu a po ich skončení po určenú dobu,
- preverujú pred začatím činnosti, alebo podujatia, či boli splnené určené opatrenia na zabezpečenie ochrany pred požiarmi,
- upozorňujú ihneď vedúceho pracoviska, alebo organizátora podujatia, v prípade bezprostredného nebezpečenstva vzniku požiaru, alebo hroziaceho znemožnenia záchranu osôb,
- protipožiarnu asistenčnú hliadku zriaďuje právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ z osôb, ktoré majú potrebné predpoklady na plnenie úloh; počet jej členov určuje so zreteľom na úlohy, ktoré má táto hliadka plniť; ak sa protipožiarnu asistenčná hliadka skladá z dvoch alebo z viacerých členov, určuje sa jej vedúci,
- členovia protipožiarnu asistenčnej hliadky zriadenej pri podujatiach sú označení na viditeľnej časti odevu nápisom PROTIPOŽIARNA HLIADKA,
- členovia protipožiarnu asistenčnej hliadky sa nepoverujú inými úlohami ani výkonom činností, ktoré nesúvisia s plnením ich úloh.

Odborná príprava členov protipožiarnej asistenčnej hliadky (§ 23 vyhlášky o požiarnej prevencii):

- teoretická časť odbornej prípravy protipožiarnej asistenčnej hliadky je zameraná najmä na oboznámenie sa s pokynmi vydanými štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo zodpovedným vedúcim fyzickej osoby-podnikateľa,
- praktická časť odbornej prípravy protipožiarnej asistenčnej hliadky sa vykonáva s prihliadnutím na podujatie alebo činnosť, na ktorú je protipožiarna asistenčná hliadka zriadená,
- odborná príprava protipožiarnej asistenčnej hliadky sa vykonáva pred začatím jej činnosti. Ak ide o opakovanú činnosť, do ktorej sa zaraďujú tie isté osoby, vykonáva sa odborná príprava najmenej raz za 12 mesiacov, ak právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ neurčí kratšiu lehotu. Odbornú prípravu zabezpečuje právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ, pre ktorú bude protipožiarna asistenčná hliadka činnosť vykonávať.

Kontrola opatrení a ďalších podmienok protipožiarnej bezpečnosti

Kontrola opatrení a ďalších podmienok protipožiarnej bezpečnosti sa vykonáva najmä:

- **pred začatím podujatia:**
 - kontrola stavu únikových ciest a únikových východov (napr. trvalá voľnosť, priechodnosť, neuzamknutie) vrátane ich označenia a osvetlenia,
 - kontrola stavu príjazdových komunikácií a nástupných plôch,
 - kontrola rozmiestnenia hasiacich prístrojov prípadne iných požiarnych zariadení, úplnosti vybavenia hydrantových systémov,
 - kontrola označenia bezpečnostnými tabuľkami s príkazmi, zákazmi a pokynmi vzťahujúcimi sa k požiarnej ochrane,
- **v priebehu podujatia:**
 - kontrola stavu únikových ciest a únikových východov,
 - kontrola stavu príjazdových komunikácií a nástupných plôch,
 - zabezpečenie možnosti okamžitého prerušenia, či ukončenie podujatia, ak nastane, situácia, ktorá vyvolá bezprostredné nebezpečenstvo vzniku požiaru, alebo vznikne požiar, prípadne situácia ohrozujúca život alebo zdravie,
- **po ukončení podujatia:**
 - kontrola stavu požiarneho zabezpečenia priestorov využívaných pri konaní podujatia.

Organizátor podujatia oboznámi zodpovedajúcim spôsobom a v potrebnom rozsahu so stanovenými opatreniami na zabezpečenie ochrany pred požiarom:

- účastníkov podujatia (napr. rozmiestnením informačných a bezpečnostných tabuliek a značenia), upozornením na obmedzenia, ktoré môžu byť súčasťou pozvánky či prezentácie podujatia,
- osoby podieľajúce sa na zabezpečení podujatia (napr. protipožiarna hliadka, usporiadateľská služba a pod.),
- účinkujúcich (napr. osoby zabezpečujúce program a vystúpenie, predajcovia vrátane všetkých osôb zaisťujúcich pre nich technické zázemie).

Povinnosti účastníkov podujatia

- dodržiavať opatrenia stanovené organizátorom podujatia,
- dbať na pokyny organizátora podujatia, usporiadateľov a členov protipožiarnej asistenčnej hliadky, vydaných na zabezpečenie ochrany pred požiarom pri podujatí,
- bezodkladne oznámiť organizátorovi podujatia, usporiadateľom alebo požiarnej asistenčnej hliadke požiar alebo bezprostredné nebezpečenstvo jeho vzniku.

Pre prípady, keď účastník podujatia (fyzická osoba) nedbá na dodržiavanie podmienok nariadenia, pokynov organizátora, protipožiarnej asistenčnej hliadky alebo členov usporiadateľskej služby týkajúcich sa zabezpečenia požiarnej ochrany pri podujatí, organizátor podujatia vylúči takúto fyzickú osobu z podujatia.

Záver

Riziko vzniku požiaru nie je možné nikdy úplne vylúčiť či eliminovať. Pri zamyslení sa nad všetkými faktormi, ktoré môžu zvýšiť riziko vzniku požiaru na verejných podujatiach je veľmi dôležitá oblasť ochrany pred požiarom brať mimoriadne vážne a zodpovedne. Jednak legislatíva na úseku ochrany pred požiarom upravuje povinnosti pre subjekty zainteresované v tomto procese, ale zároveň aj organizátor, resp. usporiadateľ týchto podujatí svojím zodpovedným a uvedomelým prístupom dokáže podujatie zorganizovať tak, aby sa riziko vzniku požiaru výrazne znížilo. Pritom je potrebné, aby sa už v rámci prípravy na podujatie na túto oblasť pamätalo. Rôznorodosť verejných podujatí si pri ich organizovaní z hľadiska požiarnej ochrany častokrát vyžaduje takzvaný „inžiniersky prístup“. V tomto prípade je obtiažne vydať všeobecný a účinný návod ako takéto opatrenia realizovať. Komunikácia organizátora, resp. usporiadateľa s odbornou spôsobilou osobou na úseku ochrany pred požiarom (technik požiarnej ochrany alebo špecialista požiarnej ochrany) a návrh opatrení na zabezpečenie požiarnej ochrany je jednou z foriem eliminácie rizika vzniku požiaru.

Úlohou a cieľom preventívno-metodického materiálu je, aby sa organizátori, prípadne zástupcovia obcí zamysleli nad dôsledkami podceňovania nebezpečenstva spojeného s verejnými podujatiami, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb a nad rizikom, ktoré môže viesť k tragickým udalostiam. V takýchto prípadoch môže byť už neskoro premýšľať nad tým, že v skutočnosti stačilo veľmi málo a takáto udalosť nemusela vôbec vzniknúť.